

Ekológia a vidiek

Súčasný stav a námety na riešenie

Zdravé životné prostredie najmä vidieka priamo determinuje zdravie, kvalitu a aj ekonomiku občanov, ich rodín a ďalších generácií. Od osamostatnenia Slovenska došlo k značným úpadkom chovu zvierat a poľnohospodárskej výroby. Značné škody vznikli devastáciou pôdy a lesov, nedostatočnou ochranou vody a jej zdrojov, znečisťovaním a tvorbou vysokého množstva voľných nezabezpečených skládok často aj s toxickými odpadom. Tieto skutočnosti spôsobili i stratu čistej a zdravej zelene tak typickej a pre charakteristickej pre vidiek a život na dedine.

Ako naliehavé problémy v súčasnosti boli na X. Vidieckom Fóre v Nitre uvádzané nasledovné problémy :

- znižovanie výmery ornej pôdy a lesov na iné, nečestné a znehodnocujúce účely
- nárast objemu nekultivovaných lúk a pasienkov pomoc a podporu pri zaujme o chov domácich hospodárskych zvierat (lepšie využitie voľných trávnatých porastov)
Navrhované riešenie: zastaviť likvidáciu ornej pôdy a nevyužité pasienky i lúky preorientovať na poľnohospodárske účely, (najmä na rozvoj živočíšnej výroby, na pasenie dobytky, oviec i kôz),
- dediny strácajú svoju regionálnu architektonickú špecifickosť
- prestalo sa s pestovaním základných potravín – zelenina, ovocie,
Navrhované riešenie: umožniť využívať potravinárske produkty vlastnej výroby (zeleniny, ovocia i mäsa s pod.) pre priamy predaj a využitie obyvateľmi obce, MŠ a ZŠ, väčšia podpora, propagácia a tvorba vlastných regionálnych potravinových špecialít, ale i úžitkových a umeleckých predmetov podpora predaj z dvora a aktivity malých aj mladých farmárov
- neustále sa znižuje stav hospodárskych zvierat a domáci chov pre vlastnú potrebu,
Navrhované riešenie – propagácia zdravej výživy - školská mládež nie je vedená a vychovávaná na tvorbu a výrobu vlastných potravín, vytvoriť podmienky školám, aby v rámci vyučovacej hodiny predmetu “ekológia” získali praktické skúsenosti a zručnosť v pestovaní kultúrnych plodín (pôvodných druhov ovocných stromov a drevín), ale i vytvárať si malé chovy úžitkových i lesných zvierat v obci a jej katastri
- devastácia a ťažba lesov i v Národných parkoch,

Navrhované riešenie – monitoring výrubu

- nedostatočná ochrana a údržba vodných zdrojov

Navrhované riešenie: podporovať a vytvárať podmienky na zachytávanie a využívanie dažďovej vody, prípadne umožniť výstavbu rybníkov.

- nedostatok pracovných príležitostí a služieb v obciach,

Navrhované riešenia: vytvárať také služby obyvateľom obce ,aby každá bola čo najviac sebestačná (opravári, elektrikár, spracovanie dreva, kože, kaderníctvo, ...),

- podporovať rozvoj tradičných remesiel i agroturistiky,

- dbať na kultúrne vyžitie občanov, podporovať spoločenské podujatia i ľudovú či inú umeleckú tvorbu obyvateľov a príslušných škôl.

- problémy s odpadkami, ich likvidáciou a tvorba divokých skládok.

Navrhované riešenia: zabezpečiť zber odpadkov, ich separáciu a najmä ich vhodnú likvidáciu. propagovať dôležitosť nahrádzať plastové tašky a obaly potravín inými, šetriacimi prírodu a vodu, oboznamovať sa s podobnými aktivitami v okolitých štátoch EU, ak je to možné, zapojiť sa do cezhraničnej spolupráce a zvýšiť tak rozvoj, rast, zamestnanosť, ozdravenie prírody a aj obyvateľov obce.

Námetov na riešenie je podstatne viac. Dôležité bude, aby tieto hlasy vidieka neostali nepovšimnuté, ale aby sa hľadali riešenia ako si zachovať zdravé životné prostredie, ako si udržať ľudí na vidieku a taktiež ako postupne obnoviť aj našu potravinovú sebestačnosť.

Zodpovední:

Ministerstvo pôdohospodárstva

Ministerstvo životného prostredia

Ministerstvo školstva /už od materských škôl/

Samospráva

ZMOS

Štátne lesy v pôsobnosti ministerstva

Vidiecky parlament na Slovensku + Mimovládne organizácie

Odsúhlasené účastníkmi X. Fóra Vidieckeho parlamentu na Slovensku

V Nitre 27. X. 2018